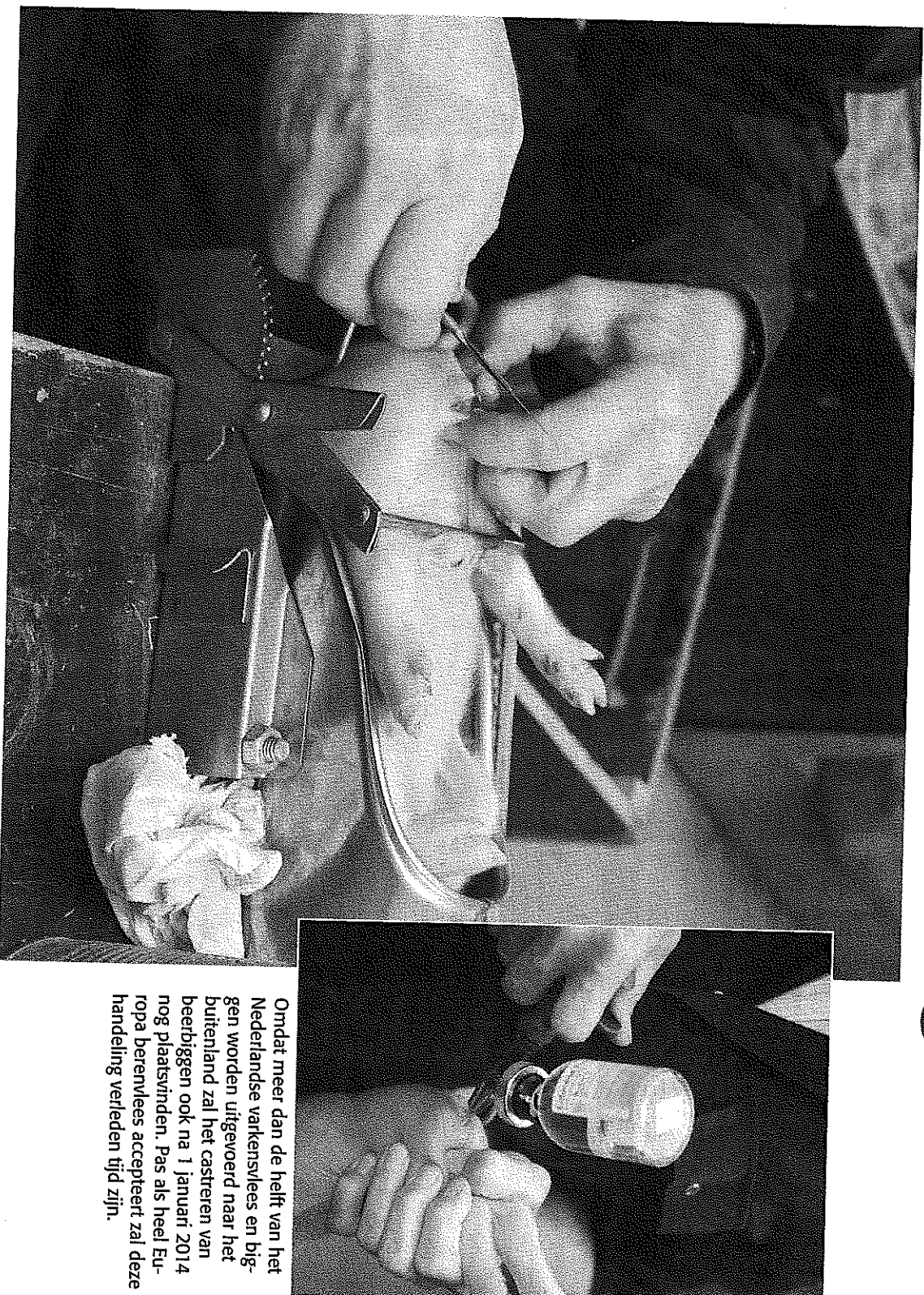

Nederland nu voorloper bij niet-castreren van beerbiggen

'Europese marktacceptatie berg werk'

Een jaar eerder dan verwacht ligt er geen vlees meer van gecastreerde varkens in Nederlandse supermarkten. Een onderwerp waarover dierenwelzijnsgroepen en Haagse politici zich enkele jaren geleden nog zo druk maakten, is snel en efficiënt opgelost door de varkenshouderij. Alleen is Nederland nu dus een voorloper en is het afwachten of de rest van Europa volgt.

Omdat meer dan de helft van het Nederlandse varkensvlees en biggen worden uitgeweid naar het buitenland zal het castreren van beerbiggen ook na 1 januari 2014 nog plaatsvinden. Pas als heel Europa bereinvlees accepteert zal deze handeling verleden tijd zijn.

Tekst: Lauk Bouhuijzen
Beeld: Ingrid Zilverink

Op twee grote bijeenkomsten in Wychen en Utrecht overheerste vorige week de tevredenheid. Het castreren van varkens is in Nederland vanaf 1 januari verleden tijd. Daarmee is het streefjaar 2015 van de 'Verklaring van Noordwijk' dus een jaar eerder al gehaald.

Komende weken worden er nog ongeveer 50 onderzoeken en rapporten op de site www.boars2018.com gepubliceerd. Over zaken als het al weer achterhaalde verdoofde castreren (waar toch ongeveer 3 miljoen euro aan apparatuur voor is betaald door supermarkten en overheid), maar ook de detectie van 'stinkers' aan de slachtlijn, de mening van consumenten en het houden van beren. De stuurgroep 'Stoppen met castreren' met de Groningse varkenshouderster Annechien ten Have als hoogbeeld is ongedoopt tot 'Boars 2018', een verwijzing naar het jaar dat in de hele EU castratie van beerbiggen zal worden verboden.

Daarmee wordt meteen de volgende zware opgave duidelijk, de meeste EU-landen zien castreren nauwelijks als een probleem.

Ruim vijf jaar geleden ondertekenden LTO, NVV, COV en CBL de Verklaring van Noordwijk met daarin de ambitie om in 2015 in Nederland te stoppen met het castreren van varkens. De Dierenbescherming ondertekende niet, maar onderschreef wel de verklaring. In 2011 ondertekenden Europese partijen de Verklaring van Brussel om in 2018 in de hele EU te stoppen met castreren. De Nederlandse stuurgroep 'Boars 2018' (eerst 'Stoppen met castreren') gaat zich nu richten op Europa. De stuurgroep wil dezelfde strategie volgen als in Nederland en samenwerken met andere betrokkenen zoals dierenbeschermers.

Voor Nederland is dat belangrijk, omdat meer dan de helft van het varkensvlees en de biggen de grens over gaat. Dus ook na 1 januari moet nog steeds de helft van de beerbiggen in Nederland worden gecastreerd.

Die Europese marktacceptatie wordt een stevige klus, daar is iedereen het over eens. Een berg werk, noemde Annechien ten Have het zelfs. Het Nederlandse streven krijgt wel brede steun binnen en buiten de varkenshouderij. Zo willen LTO en NVV in eendrachtige samenwerking hun buitenlandse collega's overtuigen van de voordelen van niet-castreren. Datzelfde geldt voor de koepel van supermarkten (CBL) en vooral ook de Dierenbescherming. En dan niet alleen de Nederlandse, maar vooral de 'Eurogroep for Animals', de Europese koepel van ongeveer 50 dierenwelzijnsorganisaties waarbij de Nederlandse Dierenbescherming is aangesloten.

Samenwerking

Volgens Annechien ten Have heeft de Nederlandse stuurgroep heel bewust contact gezocht met de Eurogroep for Animals. „In Nederland is bewezen dat je in

samenwerking met dierenwelzijnsorganisaties zoals de Dierenbescherming je doelen kunt bereiken.”

De Limburgse directeur Reineke Hameleers van Eurogroep for Animals ziet de voordelen van samenwerking met boeren: „In Nederland is het succes van openheid, samenwerking en vertrouwen bewezen, maar in Europa is er nog veel werk te verzetten. De meerderheid van de EU-landen castreert nog steeds en is niet bezig met uitschakelen of beëindigen. Eurogroep for Animals wil het lot van dieren in de veehouderij verbeteren. Varkenshouders willen dit ook. Daar ben ik blij mee. We kunnen samen optrekken.”

Frank Dales, directeur van de Dierenbescherming waarschuwt de direct voor teveel optimisme. „In Nederland en de omliggende landen zijn dierenwelzijnsorganisaties goed georganiseerd en invloedrijk. Dat is in Zuid- en Oost-Europese landen duidelijk veel minder. Daarom zijn de Europese verkiezingen volgend voorjaar een mooie kans.”

Erkenning

Bij de marktacceptatie van bereinvlees speelt de Europese erkenning van de detectiemethode (door middel van de menselijke neus) van 'stinkers' aan de slachtlijn een grote rol. „Dat detectiesysteem moeten we uitdragen. Het heeft zich bewezen. Afgelopen vijf jaar is er geen enkele klacht geweest. Wel verschildt de beleving van consumenten enorm. Eigenlijk kunnen zonder training geen bereingeur ruiken. Daarom krijg je dus die wildwest verhalen over stinkend

vlees op de barbecue. Dat gebruikten sommigen om de daling van de consumptie van varkensvlees te verklaren. Maar in België en Frankrijk, waar geen bereinvlees is, was de daling afgelopen drie jaar groter dan hier.”

In Nederland komt, samen met bijvoorbeeld het terugdringen van het antibioticagebruik, nu een ander onderwerp op de agenda: het stoppen met staart couperen zoals deze zomer in de 'Verklaring van Dalsen' is afgesproken. „Maar als Dierenbescherming gaan we dat niet u als varkenshouders doen, samen en in alle openheid. We hebben veel geleerd van de afgelopen jaren”, liet DB-beleidsmedewerker Bert van den Berg weten.

Dat geldt ook voor de boer en de erfbedrijvers, vond de Put-

BERENHOUDEN LEREN

Bij het houden van beren moet elk onderdeel van de bedrijfsvoering in orde zijn, blijkt uit een tweejarig onderzoek bij 70 berenhouders naar ongewenst gedrag zoals springen, bijten en agressie. Volgens onderzoeksleider Carola van der Peet (Livestock Research) is er niet een allesbepalende oorzaak van meer of minder ongewenst gedrag gevonden. Wel zijn er relaties tussen diergericht management (hoog voerniveau, minder dieren per eeupelek, lange troggen, goede hygiëne en watervoorziening) en weinig ongewenst gedrag. Bij deels open hokschelingen, schone vloeren en voldoende spleetbreedtes zijn de beren ook rustiger. Bij gebruik van de LW Et werden geen relaties gevonden met de gemiddelde vloeroppervlakte per beer en de groepsgrootte. Onduidelijk was de relatie tussen ongewenst gedrag en de oplegstrategie. Het licht (sterkte, natuurlijk of kunstmatig licht) in de stal had geen invloed op spronggedrag, maar er was wel een verband met meer of minder huidbeschadigingen.

Op de groei van beren heeft ongewenst gedrag in het hok geen invloed volgens de cijfers. Voor breivoer of droog voer geldt hetzelfde, al bleken sommige bijproducten zoals tanwezetmeel juist voor minder ongewenst gedrag te zorgen.

Volgens de Limburgse varkenshouder Mark Tjissen is het financieel aantrekkelijk. Hij kwam tot 3 cent voederwinst per kilo geslacht gewicht, maar dat is door kortingen bij de slachterij in de praktijk een kleiner voordeel.